

Meister Vasubandhu

DIE DREIßIG VERSE

Übersetzung von Sven Bönisch

སུམ་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེངས་བུ་ལ།

DIE DREIßIG VERSE

MEISTER VASUBANDHU

Übersetzt von Sven Bönisch

DHARMA EBOOKS

གྲ་གར་སྐད་བྲུ། ཅིང་ཤི་ཀ་ཀྲ་རི་ཀྲ།
བོད་སྐད་བྲུ། སུམ་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྲུས་པ།

Auf Sanskrit: Triṃśikākārikā

Auf Tibetisch: sum cu pa'i tshig le'ur byas pa

Auf Englisch: The Thirty Verses

Auf Deutsch: Die dreißig Verse

འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱར་གྲུར་པ་ལ་སྤྱག་འཚལ་ལོ། །

Ich verneige mich vor dem jugendlichen Manjushri.

- (1) བདག་དང་ཚེས་སུ་ཉེར་འདོགས་པ། །སྣ་ཚོགས་དག་ནི་གང་བྱུང་བ། །
དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར། །གྲུར་པ་དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་སྟེ། །

Das, was auf verschiedene Weisen geschieht
die als “Selbst” oder “Phänomen” bezeichnet werden
ist eine Veränderung des Bewusstseins.

Es gibt drei Arten von Veränderungen,

- (2) རྣམ་པར་སྣོན་དང་ངར་སེམས་དང་། ། ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །
དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། ། རྣམ་སྣོན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། །

Diese werden Reifung, Egoismus,
Und Bewusstsein für ein Objekt genannt.
Von diesen, das Bewusstsein genannt Basis,
Mit all den Samen, ist Reifung.

- (3) དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། ། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །
རྟག་ཏུ་རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། ། རིག་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པར་ལྡན། །

Es ist ein unerkanntes Bewusstsein
des Greifens und des Platzes, und ist immer
Assoziiert mit Kontakt, Aufmerksamkeit,
Gefühl, Vorstellung und Wille.

- (4) དེ་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྣོམས་ཏེ། ། དེ་ནི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན། །
རིག་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ལོ། ། དེ་ནི་རྒྱུན་འབབ་ཚུ་བོ་བཞིན། །

Darin gibt es ein neutrales Gefühl,
Und es ist auch unverdeckt neutral.*
Kontakt und so weiter sind gleichartig.
Es funktioniert wie die Strömung eines Flusses.

---

* *Neutral* bedeutet weder tugendhaft noch untugendhaft. *Unverdeckt* bedeutet, dass es die Erlangung der Befreiung nicht verhindert.

- (5) དག་བཙམ་ཉིད་ན་དེ་སྒྲིག་གོ། །དེ་ལ་གནས་ཉེ་རབ་འབྱུང་ཞིང་། །
དེ་ལ་དམིགས་བ་ཡིད་ཅེས་བྱ། །རྣམ་ཤེས་ངར་སེམས་བདག་ཉིད་ཅན། །

Es vergeht mit der Arhatschaft.

Das, was darauf basierend entsteht

Und sich darauf fokussiert, heißt

Egoismus, ein Bewusstsein

Mit Egoismus als seine Natur

- (6) བསྐྱབས་ལ་ལྷུང་དུ་མ་བསྐྱན་བའི། །ཉོན་མོངས་བཞི་དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས། །
བདག་ཏུ་རྟ་དང་བདག་ཏུ་ཚོངས། །བདག་རྒྱལ་བདག་ཆགས་འདུ་ཤེས་པ། །

Immer verbunden mit

Vier verdeckten aber neutralen Befleckungen:

Vorstellungen der Sichtweise, Täuschung über,

Und Stolz auf ein Selbst, und Anhaftung an ein Ich

- (7) གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་འོ་གཞན། །རེག་སོགས་ཀྱང་དེ་དག་བཙམ་མེད། །
འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ལ་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་འང་མེད། །

Auf der [Ebene] wo sie entstehen – und die anderen –

Kontakt und so weiter. Mit Arhatschaft,

Versenkung in Beendigung und Pfaden

die die Welt transzendieren, ist es nicht.

- (8) འདིན་གྱུར་བ་གཉིས་པ་ལོ། །གསུམ་པ་ཡུལ་རྣམ་ཐུག་ལོ་ལ། །
དམིགས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་སྟེ། །དགོ་དང་མི་དགོ་གཉི་ག་མིན། །

Das ist die zweite Art der Veränderung.

Die dritte ist der Fokus

Auf die sechs Arten von Objekten.

Sie sind tugendhaft oder nicht-tugendhaft oder keines
von beiden.

- (9) གུར་ཏུ་འགོ་དང་བྱེ་བྲག་ངེས། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དགོ་བ་དང་། །
དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་མོངས། །ཚོར་བ་གསུམ་དང་དེ་མཚུངས་ལྡན། །

Gleichzeitig mit diesen, sind

Die Universellen, Bestimmenden,

Tugendhafte geistige Faktoren, Befleckungen,

Beinahe-Befleckungen und drei Gefühle.

- (10) དང་མེད་རེག་ལ་སོགས་པ་དང་། །འདུན་མོས་བྱན་དང་བཅས་པ་དང་། །
ཉིང་ངེ་འཛིན་རྫོགས་བྱེ་བྲག་ངེས། །དད་དང་ངོ་ཚུ་ཞེས་ཡོད་དང་། །

Der erste ist Kontakt und so weiter.

Wunsch, Entscheidung, Achtsamkeit,

Samadhi und Prajna sind bestimmend.

Vertrauen, Gewissen, Anstand, Nicht-Gier,

- (11) མ་ཆགས་ལ་སོགས་གསུམ་བརྗོན་འགྲུས། །འཕྱོད་ཏུ་སྦྱངས་དང་བག་ཡོད་བཅས། །
རྣམ་མི་འཚེ་དགེ་ཉོན་མོངས་ནི། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་གཉི་ལྷུག་དང་། །

Nicht-Hass, Nicht-Täuschung, Fleiß,
Geschmeidigkeit, Vorsicht mit diesen,
Und Nicht-Feindseligkeit sind Tugenden.
Die Befleckungen sind Gier, Zorn,

- (12) ད་རྒྱལ་ལྷ་བ་ཐེ་ཚོམ་མོ། །ཁྲོ་དང་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། །
འཚབ་དང་འཚིག་དང་སྐྱབ་དོག་དང་། །སེར་སྣ་དང་ནི་སྦྱར་བཅས་དང་། །

Täuschung, Stolz, die Sichtweisen und Zweifel.
Aggression, Groll, Verheimlichung,
Streitsucht, Eifersucht,
Geiz, der Betrug mit diesen,

- (13) གཡོ་རྒྱགས་རྣམ་འཚེ་ངོ་ཚ་མེད། །ཁྲིལ་མེད་སྤྱུགས་དང་ཚྡོད་པ་དང་། །
མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་། །བག་མེད་པ་དང་བརྗེད་ངས་དང་། །

Arglist, Eitelkeit, Feindseligkeit,
Gewissenlosigkeit, Schamlosigkeit,
Unruhe, Trägheit, Mangel an Vertrauen,
Nachlässigkeit, Unachtsamkeit,

- (14) རྣམ་གཡིང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་དང་། །འགྲོད་དང་གཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
རྟོག་པ་དང་ནི་དཔྱོད་པ་དང་། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་རྣམ་གཉིས། །

Ablenkung, Unwissenheit, Bedauern und
Schlaf, Betrachtung und Untersuchung
Sind Beinahe-Befleckungen. Zwei Paare sind zweifach.

- (15) ལྷ་རྣམས་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་ལས། །རི་ལྷའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། །
རྣམ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་གམ་མ་ཡིན། །རྩ་ལ་རྒྱབས་རྣམས་རི་བཞིན་ནོ། །

Entstehend aus dem Wurzelbewusstsein
In Übereinstimmung mit den Bedingungen,
Die fünf Bewusstseine können sein
Gemeinsam oder nicht, wie Wellen auf dem Wasser.

- (16) ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་རྒྱལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། །
སྣོམས་བར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །

Das geistige Bewusstsein entsteht
Immer außer in Nicht-Vorstellung,[†]
Den beiden Versenkungen, dem unbewussten Schlaf,
Oder in einer bewusstlosen Ohnmächtigkeit.

[†] Ein Bereich der vierten Ebene des Bereiches der Form, in dem nichtbuddhistische Meditierende wiedergeboren werden, die die begriffsfreie Versenkung erreicht haben (ein Zustand tiefer meditativer Versenkung, in dem die Bewegung des Geistes und geistiger Faktoren vollständig aufhört).

- (17) རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར་བ་འདི། །རྣམ་ཚྭ་གཡིན་ཏེ་དེ་ཡིས་གང་། །
རྣམ་བརྟགས་དེ་མེད་དེས་ན་འདི། །ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ། །

Diese Veränderung im Bewusstsein ist Gedanke,
Und woran es denkt, das existiert garnicht.
So ist es also Bewusstheit allein.

- (18) རྣམ་ཤེས་ས་སོན་ཐམས་ཅད་ས། །པན་ཚུན་དག་གི་དབང་གིས་ན། །
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་འགྲོ། །དེས་ན་རྣམ་ཚྭ་དེ་དེ་སྐྱེ། །

Aufgrund wechselseitigen Einflusses,
Das Bewusstsein mit all den Samen
Verändert sich auf diese und jene Weise,
So taucht dieser und jener Gedanke auf.

- (19) ལས་གྱི་བག་ཆགས་འཛིན་གཉིས་གྱི། །བག་ཆགས་བཅས་པས་སྲ་མ་ཡིས། །
རྣམ་པར་སྲིན་པ་ཟད་ནས་གཞན། །རྣམ་སྲིན་སྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་འོ། །

Nachdem eine Reifung erschöpft ist,
Die karmischen Eindrücke zusammen mit
Den Eindrücken des zweifachen Greifens erzeugen
Eine weitere Reifung, die dieses ist.

- (20) རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གང་གིས། །དངོས་པོ་གང་གང་རྣམ་བརྟགས་པ། །
དེ་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ་མེད་དོ། །

Jedes Ding, gedacht von einem Gedanken
Ist selbst von imaginärer
Natur,[‡] aber es existiert nicht.

- (21) གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་། །
གྲུབ་ནི་དེ་ལ་སྲ་མ་སོ། །རྟག་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་པ་གང་། །

Die Natur des Abhängigen sind
Gedanken, die aus Bedingungen entstehen.
Das Absolute ist, wenn diese für immer frei ist
von der vorhergehenden [imaginären].

- (22) དེ་སྤྱིར་དེ་ཉིད་གཞན་དབང་ལས། །གཞན་མིན་གཞན་མ་ཡིན་པའང་མིན། །
མི་རྟག་པ་སོགས་བཞིན་དུ་བརྗོད། །དེ་མ་མཐོང་བར་དེ་མི་མཐོང་། །

So ist es weder unterschiedlich
Noch nicht unterschiedlich vom Abhängigen,
Gelehrt mittels Vergänglichkeit und anderem.
Solange es nicht gesehen wird, wird diese nicht gesehen.

[‡] Im tibetischen Wurzeltext wird dieses Wort verneint – es würde heißen: “Es gibt keine imaginäre Natur”. Das Sanskrit ist hier jedoch nicht verneint, und Sthiramatis Kommentar formuliert es auch bejahend. Daher folgt die Übersetzung dieser Zeile dem Sanskrit und Sthiramatis Kommentar.

- (23) རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །
དགོངས་ནས་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གྱི། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། །

Mit den drei Arten der Abwesenheit einer Natur [Essenz]
Der drei Arten von Naturen des Geistes,
Wird gelehrt, dass allen Phänomenen eine inhärente Natur
fehlt.

- (24) དང་པོ་པ་ནི་མཚན་ཉིད་གྱི། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་གཞན་པ་ཡང་། །
དེ་ནི་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བས། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་གཞན་ཡིན་ནོ། །

Dem ersten fehlt die Natur aufgrund
Seiner Merkmale, während das nächste
Nicht aus sich selbst heraus existiert, und so
Ist es eine zweite Abwesenheit einer Natur.

- (25) ཚོས་གྱི་དོན་གྱི་དམ་པའང་དེ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དེ། །
དུས་རྣམས་ཀུན་ནའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ། །

So ist die letztendliche Bedeutung der Dharmas,
Da sie zugleich Soheit sind,
Denn zu allen Zeiten ist es einfach so.
Es ist selbst nur bloße Bewusstheit.

- (26) ཇི་སྲིད་རྣམ་རིག་ཙམ་ཉིད་ལ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་གནས་པ། །
འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་མི་ལྡོག་གོ། །

Solange das Bewusstsein nicht
Lediglich in bloßer Bewusstheit verweilt,
Bis zu diesem Zeitpunkt werden die Eindrücke
Des zweifachen Greifens nicht enden.

- (27) འདི་དག་རྣམ་རིག་ཙམ་ཉིད་ཅེས། །དེ་སྣམ་དུ་ནི་དམིགས་ནས་སྟ། །
ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་མདུན་འཛོག་ན། །དེ་ནི་ཙམ་ལ་མི་གནས་སོ། །

Solange du dir vorstellst
Den Gedanken, “Alle diese sind tatsächlich
bloßes Gewahrsein!” als deinen Fokus,
Ruhst du nicht darin.

- (28) རྣམ་ཞིག་ཤེས་པས་དམིགས་པ་རྣམས། །མི་དམིགས་དེ་ཡི་ཚེ་ན་ནི། །
རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་གནས། །གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། །

Wenn das Bewusstsein nicht länger hält
Einen Fokus, verweilt es in bloßer Bewusstheit.
Da es nichts zu begreifen gibt,
Gibt nichts, das es begreift.

- (29) དེ་ནི་སེམས་མེད་མི་དམིགས་པ། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད། །
གནས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། །གནས་ངན་ལེན་གཉིས་སྤངས་པའོ། །

Es ist frei von Gedanken, es hat keinen Fokus.
Es ist Weisheit, die die Welt transzendiert
Und Umwandlung des Grundes
Durch Beseitigung der beiden Negativitäten.

- (30) དེ་ནི་ད་ཟག་པ་མེད་དང་དབྱིངས། །བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་དགོ་དང་བརྟན། །
དེ་ནི་བདེ་བ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཞེས་བྱ། །

Genau das ist das Unbefleckte, das Element,
Unfassbar, tugendhaft, stabil,
Glückseligkeit und der Körper der Befreiung.
Es wird das Dharma des Großen Weisen genannt.

སུམ་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །
རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇོ་ན་མི་ཉ་དང་ལྷོ་ལེན་བ་པོ་རྟེ་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བན་དེ་ཡེ་ཤེས་
སྟེས་བསྐྱུར་ཞིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་པབ་པའོ། །

Dies vervollständigt die *Dreißig Verse* von Meister Vasubandhu.

Übersetzt ins Englische von David Karma Choephel nach den Kommentaren von Sthiramati und Vinitadeva aus dem Sanskrit und der tibetischen Übersetzung von Jinamitra, Śilendrabodhi, und Bande Yeshe De.

DHARMA EBOOKS PUBLICATIONS

Dieses Werk ist lizenziert unter der [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Englische Übersetzung © Khenpo David Karma Choephel

Aus dem Englischen © Sven Bönisch, März 2022

Umschlag und Layout: Beata Tashi Drolkar

Erste Ausgabe: März 2022

[DHARMAEBOOKS.ORG](https://dharmaebooks.org)

Dharma Ebooks ist ein Projekt von Dharma Treasure, das unter der redaktionellen Leitung des 17. Gyalwang Karmapa, Ogyen Trinley Dorje, steht. Die Eigentumsrechte an Dharma Ebooks liegen bei der Dharma Treasure Corporation.

འདུལ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུགས་
正法寶藏
Dharma Treasure